SGJ DAV SEN. SEC. PUBLIC SCHOOL, HARIPURA

Class - 10th (Assignment)
Date - 27.08.2025

Instructions:

Dear Students,

We are sending you Homework. You have to solve this work in your notebook in a neat and clean way. You have to submit this work after the opening of school to your Subject Teacher.

Subject	ave to submit this work after the opening of school to your Subject Teacher. Home work				
English	Q 1 Air pollution in metropolitan cities has reached alarming levels, with Delhi frequent experiencing hazardous AQI level. As a concerned citizen, write an article in 150 words of "Environmental Pollution": A serious concern in Big Cities' You are Arjun / Avni. You may use the following cues along with your own ideas. 1 Rapid urbanisation and individual growth 2 deteriorating air quality in cities 3 impact on public health 4 government initiatives and public responses 5 need for sustainable solutions. 5 Marks Q2. Why are sports important for personal development .Write an article in 150 words on "The				
	World of Sports: Building Character and Health.' You may use the following cues along with your own ideas Physical fitness benefits Teamwork and leadership skills Stress relief and discipline. 5 Marks				
	Q3 You are Aditya /Aditi. You recently read about the increasing air pollution in major Indian cities. Write a letter to the Editor expressing your concerns and suggesting measures to comba this issue. Use ideas from Unit4- Environment, along with your own ideas. (150 words). 5 Mark Q4. Write a factual description in not more than 100 words, of a potted plant that you and you sibling recently chose to gift your parents. 5 Marks				
Hindi	प्रश्न 1.भोलानाथ के पिता भोलानाथ को पूजा-पाठ में शामिल करते, उसे गंगा तट पर ले जाते तथा लौटते हुए पेड़ की डाल पर झुलाते। उनका ऐसा करना किन-किन मूल्यों को उभारने में सहायक है? (4) उत्तर भोलानाथ के पिता उसको अपने साथ पूजा पर बैठाते। पूजा के बाद आटे की गोलियाँ लिए हुए गंगात जाते। मछलियों को आटे की गोलियाँ खिलाते, वहाँ से लौटते हुए उसे पेड़ की झुकी डाल पर झुलाते। उनके इस कार्यव्यवहार से भोलानाथ में कई मानवीय मूल्यों का उदय एवं विकास होगा। ये मानवीय मूल्य हैं- 1.भोलानाथ द्वारा अपने पिता के साथ पूजा-पाठ में शामिल होने से उसमें धार्मिक भावना का उदय होगा। 2.प्रकृति से लगाव उत्पन्न होने के लिए प्रकृति का सान्निध्य आवश्यक है। भोलानाथ को अपने पिता के साथ प्रकृति के निकट आने का अवसर मिलता है। ऐसे में उसमें प्रकृति से लगाव की भावना उत्पन्न होगी। 3.मछलियों को निकट से देखने एवं उन्हें आटे की गोलियाँ खिलाने से भोलानाथ में जीव-जन्तुओं के प्रति लगाव एवं दया भाव उत्पन्न होगा। 4.नदियों के निकट जाने से भोलानाथ के मन में नदियों को प्रदूषण मुक्त रखने की भावना का उदय एवं विकास होगा। 5.वृक्षों से निकटता होने तथा उनकी शाखाओं पर झूला झूलने से भोलानाथ में पेड़ों के संरक्षण की भावन विकसित होगी।				
	प्रश्न 2.पिता भले ही बच्चे से कितना लगाव रखे पर माँ अपने हाथ से बच्चे को खिलाए बिना संतुष्ट नहीं होर्त है- 'माता का अँचल' पाठ के आधार पर स्पष्ट कीजिए। (4) उत्तर भोलानाथ के पिता भोलानाथ को अपने साथ रखते, घुमाते-फिराते, गंगा जी ले जाते। वे भोलानाथ के अपने साथ चौके में बिठाकर खिलाते थे। उनके हाथ से भोजनकर जब भोलानाथ का पेट भर जाता तब उनकी माँ थोड़ा और खिलाने का हठ करती। वे बाबू जी से पेट भर न खिलाने की शिकायत करती और कहती-देखिए मैं खिलाती हूँ। माँ के हाथ से खाने पर बच्चों का पेट भरता है। यह कहकर वह थाली में दही भात मिलाती थी और अलग-अलग तोता-मैना, हंस-कबूतर आदि पक्षियों के बनावटी नाम लेकर भोजन क कौर बनाती तथा उसे खिलाते हुए यह कहती कि खालो नहीं तो ये पक्षी उड़ जाएँगे। इस तरह भोजन जर्ल्द से भरपेट खा लिया करता था।				

प्रश्न 3.भाव स्पष्ट कीजिए – बिहसि लखनु बोले मृदु बानी। अहो मुनीसु महाभट मानी। (4)

पुनि पुनि मोहि देखाव कुठारू। चहत उड़ावन फूँकि पहारू।

उत्तर:- प्रसंग – प्रस्तुत पंक्तियाँ तुलसीदास द्वारा रचित रामचरितमानस से ली गई हैं। उक्त पंक्तियों में लक्ष्मण जी द्वारा परशुराम जी के बोले हुए अपशब्दों का प्रतिउत्तर दिया गया है।

भाव – लक्ष्मणजी हँसकर कोमल वाणी से परशुराम पर व्यंग्य कसते हुए बोले- मुनीश्वर तो अपने को बड़ा भारी योद्धा समझते हैं। मुझे बार-बार अपना फरसा दिखाकर डरा रहे हैं। जिस तरह एक फूँक से पहाड़ नहीं उड़ सकता उसी प्रकार मुझे नादान समझने की भूल मत किजिए कि मैं आपके इस फरसे को देखकर डर जाऊँगा।

प्रश्न ४. कविताओं के आधार पर निराला के काव्य-शिल्प की विशेषताएँ बताएँ। (4)

उत्तर:- महाकवि सूर्यकान्त त्रिपाठी 'निराला' जी छायावाद के प्रमुख कवि माने जाते हैं। छायावाद की प्रमुख विशेषताएँ हैं — प्रकृति चित्रण और प्राकृतिक उपादानों का मानवीकरण। उत्साह और अट नहीं रही है दोनों ही कविताओं में प्राकृतिक उपादानों का चित्रण और मानवीकरण हुआ है। काव्य के दो पक्ष हुआ करते हैं - अनुभूति पक्ष और अभिव्यक्ति पक्ष अर्थात् भाव पक्ष और शिल्प पक्ष। इस दृष्टि से दोनों कविताएँ सराहनीय हैं। छायावाद की अन्य विशेषताएँ जैसे गेयताछाया, प्रवाहमयता, अलंकार योजना और संगीतात्मकता आदि भी विद्यमान है। 'निराला' जी की भाषा एक ओर जहाँ संस्कृतिनिष्ठ, सामासिक और आलंकारिक है तो वहीं दूसरी ओर ठेठ ग्रामीण शब्द का प्रयोग भी पठनीय है। कविताओं में क्राँति का स्वर, मादकता एवम् मोहकता भरी है। भाषा सरल, सहज, सुबोध और प्रवाहमयी है।

Punjabi

ਪੱਕੀ ਕਾਪੀ ਉੱਤੇ ਸੰਦਰ ਲਿਖਾਈ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਯਾਦ ਕਰੋ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ- 4+4+4+4

ਪਸ਼ਨ 1 ਘਰ ਦਾ ਪਿਆਰ ਲੇਖ ਅਨਸਾਰ ਘਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?

ਉੱਤਰ -ਘਰ ਤੋਂ ਭਾਵ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ ਸੱਧਰਾਂ ਪਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਮਾਂ ਭੈਣ ਅਤੇ ਭਰਾ ਕੋਲੋਂ ਲਾਡ ਪਿਆਰ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਜਿੱਥੇ ਜਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਜਹਾਨ ਨੂੰ ਗਾਹ ਕੇ ਖੱਟੀ ਕਮਾਈ ਕਰਕੇ ਮੁੜ ਆਉਣ ਨੂੰ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਿੱਥੇ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਬਹਿ ਕੇ ਸਾਰੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਵਿਹਲ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਕੱਟਣ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਦੀ ਗੋਦੀ ਵਰਗਾ ਸਵਾਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2 ਘਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਵਲਵਲਿਆਂ ਤੇ ਸ਼ਖਸੀ ਰਹਿਣੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ-ਘਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਵਲਵਲਿਆਂ ਤੇ ਸ਼ਖਸ਼ੀ ਰਹਿਣੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੇ ਅਚਰਨ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਮੁਲਕੀ ਵਾਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਘਰ ਦੀ ਚਾਰ ਦਵਾਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ ਅੰਦਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵੀ ਘੱਟ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ।ਉਸ ਦੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਭਾਅ ਇਸ ਸਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਢਲਦੇ ਹਨ। ਘਰ ਦੇ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਮਨੁੱਖ ਕੋਝੇ ਸੜੀਅਲ ਅਤੇ ਖਿਝੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਘਰ ਵਿਚਲੇ ਸਬੰਧੀਆਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਹਮਦਰਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਕਰਬਾਨੀ ਤੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3 ਬੋਲੀ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਕਿੱਥੋਂ ਜੁੜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਸਾਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਅਮੀਰ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ - ਬੋਲੀ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਬਚਪਨ ਦੇ ਚੁਗਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਜੁੜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਬਦ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਮਨ ਤੇ ਚਿਤਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਭੁੱਲਦੇ ਨਹੀਂ।ਜਿੱਥੇ ਸਾਡਾ ਬਚਪਨ ਬੀਤਦਾ ਹੈ।ਉਹ ਥਾਂ ਮੋਹਰਾਂ ਦੀ ਖਾਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਬੋਲੀ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਬਚਪਨ ਦੇ ਚੌਂਗਿਰਦੇ ਤੋਂ ਜੁੜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਮਨ ਉੱਤੇ ਚਿਤਰੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲਦੇ ਨਹੀਂ ਤੇ ਮੋਹਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇੱਕ- ਇੱਕ ਮੋਹਰ ਨੂੰ ਅਨੇਕ ਸਿੱਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਟਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਸਾਡੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਦੀਆਂ ਪੇਟੀਆਂ ਛਣਕਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ।ਵੱਡਿਆਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਅਮੀਰੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪਸ਼ਨ 4 ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ ਤੂੰ ਹੈ ਮੇਰਾ ਮਾਤਾ ਨਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ?

ਉੱਤਰ- ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ ਤੂੰ ਹੈ ਮੇਰਾ ਮਾਤਾ ਨਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ;ਮਾਤਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ,ਭਰਾ ਆਦੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਹੈ। ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੇ ਇਸ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਕੇ ਹੀ ਆਤਮਿਕ ਸੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗੀਤਿਕ ਅੰਸ਼ ਹਨ। ਤੂੰ, ਮੇਰਾ, ਜਿਤੁ- ਜਿਤੁ, ਕਿਛੁ ਆਦੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਦੁਹਰਾ ਰਾਹੀ ਸੰਗੀਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਧੁਰ ਸੰਗੀਤ ਇਸ ਰਚਨਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਤੁਕਾਂਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਚੀ ਇਸ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ- ਪਿਤਾ, ਪਛਾਣਾ- ਮਾਣਾ ,ਉਪਾਏ -ਲਾਏ ਪਾਇਆ- ਸੀਤਲਾਇਆ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਤੁਕਾਂਤ ਮਿਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੰਬੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾੜਾ ,ਅਖਾੜਾ, ਅਖਾੜਾ ਬਿਖਾੜਾ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਤੁਕਾਂਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਚਨਾ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੈ।

Maths

Q1 Show that $\sqrt{3}$ is irrational. (HINT: Using contradiction method). (3 MARKS)

Q2 Find the zeroes of the following quadratic polynomials and verify the relationship between the zeroes and the coefficients. $4s^2-4s+1$

(3 MARKS)

Q3 Solve 2x + 3y = 11 and 2x - 4y = -24 and hence find the value of 'm' for which y = mx + 3. (3 MARKS)

(HINT: Using substitution or elimination method find x and y then put in equation)

Q4 The taxi charges in a city consist of a fixed charge together with the charge for the distance covered. For a distance of 10 km, the charge paid is 105 and for a journey of 15 km, the charge paid is 155. What are the fixed charges and the charge per km? How much does a person have to pay for travelling a distance of 25 km? (5 MARKS)

(HINT: Let the fixed charge be denoted by x and the charge per kilometre be denoted by yso equation will be

x+10y=105 and x+15y=155)

Q5 A train travels a distance of 480 km at a uniform speed. If the speed had been 8 km/h less, then it would have taken 3 hours more to cover the same distance. We need to find the speed of the train. (5 MARKS)

(HINT: Convert into quadratic equation and use discriminant formula)

Science

- 1. Two wires A and B are of equal length, different cross sectional areas and made of same metal. (5 Marks)
- (a)(i) Name the property which is same for both the wires,
- (ii) Name the property which is different for both the wires.
- (b)If the resistance of wire A is four times the resistance of wire B, calculate
 - (i) the ratio of the cross sectional areas of the wires and
 - (ii) The ratio of the radii of the wire

Ans- (a) (i) Resistivity – since the Resistivity is a property of a substance hence it remains the same for both the wires. (ii) Resistances – As both the wires are of different cross sectional areas, so both wires are considered as different objects.

(b) .(i) Since R= For wire A
$$R1 = p L/A1$$

For wire B $R2 = PI/A2$

R1 = 4R2

2. (a) State ohm's law?

(b) The value of (I) current following through a conductor for the corresponding valves of (V)potential difference are given below (3 Marks)

(*) potential difference are given every (\$ 171ams)							
I	0.5	1	1.5	2	2.5		
V	1	2	3	4.5	5		

Plot a graph between V and I and also calculate resistance.

Ans . (a) At constant temperature the electric current flowing in a conductor is directly proportional to the potential difference across the end of a conductor provided the temperature and other physical conditions of the conductor remain the same.

(b) straight line graph

R = 5/3 ohm

3. What is the function of an earth wire? Why is if necessary to earth metallic casing of electric appliance? (2 Marks)

Ans- Earth will acts as a safety device. When live wire touches the metallic appliance then electric current flows through castling to the earth instead of human body and thus we prevent ourselves from getting shock. It is necessary to earth metallic casing of the appliance because it saved electrical appliance from burning and prevent us from electric shock.

4. (a) What is the standard colour code followed for (i) live (ii) neutral and (iii) earth wires used in electric circuits? (b) Which part of an electric appliance is earthed and why?(3 Marks)

Ans-(a) The standard colour code for Live wire - Red Neutral - Black Earth - Green respectively.

- (b) The metallic case of an electrical appliance is earthed because metals are good conductors of electricity and in case if current exceeds i.e. live wire touches the metallic case of an appliance and then due to earthing all the excess amount of current flows down to the earth and we prevent ourselves from an electric shock.
- 5. How does a solenoid behave like a magnet? Can you determines the north and south poles of a current carrying solenoid with the help of a bar magnet? Explain.(3 Marks)

Ans- When current is passed through a solenoid coil, magnetic field is produced due to presence of turns in same direction. As a result, the resultant magnetic field is very strong and uniform. Solenoid behaves like a strong bar magnet. We can determine the poles of magnet formed by solenoid. The end of solenoid connected with positive terminal behaves like South Pole and the end connected with negative terminal behaves as North Pole

6. Consider a circular loop of wire lying in the plane of the table. Let the current pass through the loop clockwise. Apply the right-hand rule to find out the direction of the magnetic field inside and outside the loop.(3 Marks)

Ans- As per right-hand rule, we find that inside the loop, the magnetic field lines are directed perpendicular to the plane of paper in the inward direction. Outside the loop magnetic field lines are directed out of the plane paper.

S.Sc. Answer the following questions in 120-150 words

- 1. Examine the significance and key milestones of the Civil Disobedience Movement that took place in India during the struggle for independence. (5)
 - Hints: Key milestones Dandi March: Gandhi's 240-mile march to Dandi to produce salt became a powerful symbol of resistance and gained international attention. Repression and Imprisonment, Negotiations and Outcomes, Significance Mass Participation
- 2. "There are many ways to solve the problems of land degradation." Substantiate the statement with illustrations. (5)
 - Hints: There are various measures which can be adopted to prevent soil erosion caused due to natural forces. -Ploughing along the contour lines can decelerate the flow of water down the slopes. This is called contour ploughing. Terrace cultivation restricts erosion. Large fields can be divided into strips. Strips of grass are left to grow between the crops. This breaks up the force of the wind. This method is known as strip cropping.
- 3. Do you agree that the period of 1848 was considered as a phase of the Revolution of the Liberals in Europe? Elucidate with suitable examples. (5)
 - Hints: 1848, in many European countries a revolution led by the educated middle classes was underway along with the revolts of the poor, unemployed, peasants and workers. In other parts of Europe such as in Germany, Italy, Poland, the Austro-Hungarian Empire men and women of the They took advantage of the growing popular unrest to push their demands for the creation of a nation-state on parliamentary principles
- 4. Can you imagine a modern democratic country without political parties? Justify your answer giving relevant points. (5)
 - Hints: Although the parties do not contest formally, it is generally noticed that the village gets split into more than one faction, each of which puts up a 'panel' of its candidates. This is exactly what the party does. That is the reason we find political parties in almost all countries of the world, whether these countries are big or small, old or new, developed or developing -The rise of political parties is directly linked to the emergence of representative democracies. They needed a mechanism to support or restrain the government, make policies, justify or oppose them.
- 5. 'The multiparty system often appears very messy and leads to political instability. At the same time, this system allows a variety of interests and opinions to enjoy political representation.' Justify the statements with relevant points referring to India. (5)
 - Hints: One sees several parties compete for power, and when more than two parties have a reasonable chance of coming to power either on their own strength or in alliance with others, we call it a multiparty system. Thus in India, we have a multiparty system. In this system, the government is formed by various parties coming together in a coalition. -When several parties in a multi-party system join hands for the purpose of contesting elections and winning power, it is called an alliance or a front.